

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duker Nachr.
Max. Augenthaler & Emrich Lesser.
Heinrich Schalek. Rudolf Wosner.
A. Oppelka Nachr. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colină 6 or.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagină a 3.a o
serie 10 cr. sau 30 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl. pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 3 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. seu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 267.

Brașov, Sâmbătă 5 (17) Decembrie.

1898.

Bülow despre contele Thun.

Discursul, ce l'a rostit în par-
lamentul german secretarul de stat
Bülow despre situațiunea generală
politică, formeză obiectul comenta-
rilor presei din toate statele; firesce,
că mai mult și mai viu discutat este
însă în Germania.

Pressa germană se opresce în
comentariile ei mai ales la acel pa-
sagiu al vorbirei bărbatului de stat
german, în care se amintesc cazul
cu espulsările din Prusia, care a
produs, după-cum dize d-l de Bülow,
unele mici divergențe între guver-
nul german și austriac. Cu satisfac-
țiune vorbesc diarele din Berlin de
modul fin, cu care Bülow a sciut să
dea un bobârnac ministrului-preșe-
dinte austriac, conte Thun, fără a l
numi.

Precum scim, contele Thun, în
răspunsul, ce l'a dat la o interpela-
țiă în camera vieneză în cestiunea
espulsărilor din Prusia a supușilor
austriaci de naționalitate slavă, a
amenințat puțin cu represalii pe cale
administrativă. Imprejurarea această
a produs mult sânge réu în Germa-
nia, așa că de aici mulți au conchis
la o turburare a raporturilor de a-
micieți între Germania și Austria.

Secretarul de stat Bülow a atins
în discursul său cazul cu espulsările
cu multă precauțiune, ca să nu pro-
ducă cum-va rea impresiune asupra
aliaților austriaci. Această i a și
succes deplin, reușind tot-odată a
împrăstia îngrijirea, că tripla ali-
anță ar fi cum-va sguđuită în urma
casului amintit.

Este mult mai bine, dize Bü-
low, decât mici divergențe de na-
tură administrativă între state amice
și aliate se discută în public numai
în spirit conciliant, după o matură
chibzuire și cu o cumpănire exactă
a însemnătății cuvintelor. Pîntr'asta,
dic acum foile germane, a dat să
cunoască cntelui Thun, că a călcat
acest principiu și că, deci, n'a vor-
bit în sens conciliant și nu cu chib-
zuirea și cu cumpănirea cerută.

„Berliner Tageblatt“, constatând
acesta și exprimându-și satisfacția,
că după părerea secretarului de stat,
tripla alianță stă neclintită, nu se
pote reținé de a nu arăta unele in-
doeli dicend:

„Cel ce urmărește cu atențiune
cele ce se petrec în Austro Ungaria,
nu poate să nu vadă, că schimbarea,
ce a început să se săvîrșescă în
Viena dela ministerul Baden în
côce, a putut să altereze până la
un anumit grad caracterul intimi-
tății dintre imperiul german și grupu-
rile de popore cislaitane, ori-cât de
plăcut s'ar infățișa, de altă parte,
raporturile oficiale dintre oficiul de
externe din Berlin și cel din Viena“.

Cuvintele de mai sus sunt alese
și bine cumpănite; cu toate acestea
însă vorbesc destul de clar. Fôia
germană vré să dică cu alte cu-
vinte, că curentul mai favorabil
causei Slavilor, ce domnesce adî în
Austria, displace Germaniei și slă-

besce astfel intimitatea de până
acuma în raporturile acesteia cu
poporațiunea austriacă.

Dacă n'ar fi fost la mijloc Sla-
vii din Austria cu postulatele lor de
egală îndreptățire, cu aspirațiunile
lor de a introduce federalismul în
Austria, de sigur, că nu s'ar fi fă-
cut atâta sgomot în urma cuvinte-
lor pronunțate de ministrul preșe-
dinte austriac și s'ar fi trecut peste
ele mai ușor la ordinea zilei.

Se pote dice chiar, că în ge-
nere contele Thun și politica lui nu
se bucură nici de cea mai mică sim-
patia în Germania, și nu trebuia să
se ivescă cazul cu espulsările pentru
ca să se constate această.

Nu fără cauză destul de fun-
dată a aflat de bine, prin urmare,
secretarul de stat Bülow să vorbescă
nu numai de raporturile amicabile
neschimbate cu statul aliat austriac,
dér și de tripla alianță, care, dize,
este aședată pe o basă sigură și pe
interesele aliaților.

Dacă d-l de Bülow, — deși a
afirmat, că alianțele cele mai bune
sunt acelea, despre care se vorbesce
mai puțin, ca și despre femeile cele
mai bune — a cređut totuși oportu-
n să asigure, cu acest privilegiu, că
tripla alianță stă tare și neclintită,
urmză de aici, că în adevăr a fost
de lipsă să se delătore indoelele,
cărora li-au dat nascere acele „mici
divergențe“ în cauza espulsărilor.

Divergențele se vor aplana pote
încurând, dér cine va pute restabili
caracterul acelei intimități între im-
periul german și poporele Austriei,
de care vorbesce gazeta din Berlin?

Bülow despre România. Ețã
textul cuvintelor pronunțate de d-l de
Bülow asupra României: „Constat cu sa-
tisfacție, că sub regimul înțelept al unui
Suveran luminat, *regatul României devine
din ce în ce mai mult un element însemnat
de ordine, de progres și de civilizație în Pe-
ninsula balcanică“.*

„Renta.“

Sub acest titlu „Telegraful Ro-
mân“ de Joi (3/15 Dec.) face într'un
articol polemic cu fôia română din
Arad, următoarele destăinuiri cu pri-
vire la atitudinea răpotatului Metro-
polit față cu reclamările guvernului
unguresc în cestiunea pretinsei „sub-
venționări“ a gimnasiului român din
Brașov din partea statului român:

În luna lui Martie a. c., fiind intru-
nită reprezentanța fundațiunei Gozdu în
Budapesta, metropolitul Miron a făcut vi-
sită și la ministrul-președinte și la mini-
strul de culte și instrucțiune publică.

Atunci se frământa cestiunea gimna-
siului din Brașov, în sinul guvernului.

Ambii miniștri cu referenții lor s'au
întrunit în conferență, ca să se nu dicem în
comisiune de investigațiune, și cereau me-
tropolitului deslușiri în privința modului
cum? când? prin cine? și în ce sumă s'a
ridicat „subvențiunea“ dată de statul român
gimnasiului din Brașov?

Metropolitul li-a răspuns, că el n'are
sciore despre o astfel de subvențiune, și
chiar de ar esista, nu este înômis necesar,
ca autoritățile superioare bisericesci să aibă
scițe de ea, pentru-că gimnasiul este pro-
prietatea bisericilor S-lui Nicolae și S-tei
Adormiri, cari sunt autonome.

Ministrul-președinte i-a reflectat, că
el are sciore pozitivă și doveđi, din cari
una o-a arătat și metropolitului, și pre-
tinde ca metropolitul să cerceteze lucrul
și în timpul cel mai scurt să-i raporteze,
căci la din contră se va pune la cale cer-
cetare prin organele statului, și contra
gimnasiului se vor lua măsurile cele mai
aspre.

Metropolitul, după reintôrcerea acasă,
a chiamat cu urgență la Sibiu pe preșe-
dintele comitetului parochial din Scheitü,
și luând dela el informațiunile posibile în-
tre acele împrejurări, la 31 Martie n. a tri-
mis la presidiul ministerial un raport, în
care dice:

că biserica S-lui Nicolae din Scheitü,
pe basă de documente vechi, are preten-
siune de drept la două moșii mari, cari
sunt în posesiunea statului român, donate
de domni români, cari în timpurile vechi
adese-ori își aflau refugiu în Brașov, do-
nate fără nici o tendință politică, numai
din simț religios, întocmai ca donațiunile
făcute bisericei astăzi grecesci din Brașov-
cetate.

Apoi continuă astfel:

„Din amintita pretensiune de drept
s'a desvoltat circiter în 1868 *acel raporturi
nedificultate până astăzi de nimene, în sen-
sul cărora guvernul statului vecin a apla-
cidat numitei biserici o anumită rentă anuală
(bizonyos évi járadékot), care la început
se trimitea la destinațiunea sa pe calea
consulatului, atunci ces. regesc, érã cam de
pe la anul 1880, încetând mijlocirea, renta
se ridica de drept prin mandatarii bise-
riciei, și în urma obligamentului, res-
pective învoirei acelei biserici, ca susțină-
nătore a școlii, se folosea spre scopuri
școlare“.*

„Renta din cestiune s'a ridicat mai
pe urmă în 1896, și și până atunci, când
prin mijlocirea parochului protopresbiter
Voinea, când prin a altuia, dér totdeuna ca
o desdaunare, care după drept îi compete
însăși bisericii pentru amintitele moșii, pen-
tru a căror revindecare până acuma n'au
fost favorabile stările interne adese-ori
schimbăcioase ale statului vecin“.

„Deci deore-ce *renta din România de
fapt este sistată, bisericii nu-i rămâne altă,
decât, decât pote avé prospecte de reușită,
a-și validita pe calea su pretensiunile de drept
asupra proprietăților amintite și, întru cât pu-
terile ei materiale n'ar fi suficiente pentru
susținerea școlilor centrale comune, a re-
curge la înaltul guvern din patrie, pentru
ajutor cu susținerea intactă a autonomiei bi-
sericesci, reținendu-se dela ori-ce contact
cu guvernul României, carele s'ar putea
cualifica, că vine în conflict cu legea“.*

După acest raport a urmat scrisôrea
cu pricina, apoi scrisôrea lui Wlasicscs, în-
trunirea sinodelor parochiale și raportul
consistorului către ministrul de culte, apoi
ancheta ministerială.

Crisa ungară.

Situația critică interioară nu prezintă
până acum semne de îmbunătățire. Din
tote părțile se vestesce, că întâmplările di-
lelor viitoare vor fi tot atât de grave și se-
riose și în consecențele lor incalculabile.

Guvernului îi face multă bătaie de
cap cestiunea alegerii presidiului camerei.
În privința această opoziția pregătesce o
luptă intrasigentă în contra candidatului
guvernului.

Deja în ședința de mâne a camerei
viferul va izbucni de nou — după cum
asigură organele opoziției. Primul obiect
de discusiune al ei va fi cetirea rescriptu-
lui, prea înalt de amânare a camerei. Gu-
vernul va fi tras la răspundere pentru fap-
tul amânării, care un avea îndreptățire,
decât în cazul, când guvernul din propriul
său îndemn și-ar fi pregătit în acest res-
timp căderea lui în parlament. La cestiu-
nea această toate partidele din opoziție vor
întra în linia focului de luptă în contra
cabinetului, pe care vréu să-l trântescă cu
proxima ocazie, adevă în cestiunea alegerii
presidiului. Lozinca opoziției este: *Perczel
nu va fi președinte al camerei!* Și opoziția
sciore de ce dice această. Ea vede în Perczel
pe omul, care fără alegerea mijlocelor va
canta să înfrângă puterea de rezistență
opozițională. În Perczel mai ved opozițio-
nării și un răsbunător, pe care a-l lăsa să
ajungă în scaunul presidial, ar însemna o
voluntară decapitare a ei. „Budapesti
Hirlap“ dice, că proiectul Tisza a învêțat
pe cei din stânga, să nu lase pe guvern
nicif măcar să sufle, chiar cu risicul de a
provoca o nouă amânare a parlamentului.

De altfel tot mai cu asistentă circulă
svonul, că Banffy va amâna din nou ca-
mera. Se dice chiar, că pentru această el
are în buzunar un al doilea rescript prea
înalt. Scirea această o vedem înregistrată și
în „Neue freie Presse“ din Viena. Firesce,
că scirea are încă lipsă de control.

Este interesant chipul, în care „Nem-
zet“, organul guvernului, se încercă a des-
chide ochii lumii față cu „atentatul“, ce
opoziția unită maghiară îl săvêrșesce în
potriua constituției. Ețã ce dice între al-
tele gazeta budgetară: „Ce vré minorita-
tea? Să nu fie lege, nici funcționarul să
nu primescă lэфă dela stat; soldatul să
nu-și capete solda, judecătorul să nu facă
judecată, polițistul să nu apere persôna și
averea cetățenilor; omul șerac să nu ca-
pete de lucru, fiind-că banul nu are va-
lôre. Să nu mai fie credit, fiind că decât
nu i judecător, nimeni nu mai pôte cre-
dita. Tălharul să nu mai pôta fi arestat,
ucigașul să nu mai pôta fi pedepsit. Să fie
liberă prada asupra a tot ce este bun în
țără; puterii celui mai tare să fie spus
cel mai slab. Acestea le voesce minorita-
tatea. Națiunea însă vré contrarul, fiind-că
ea nici o di măcar nu pote trăi într'o ast-
fel de stare fără ordine. Ômenii minori-
tății vréu să fie mai mari, decât națiunea.
Nu vor să i-se supună, nu vréu s'o ser-
vescă, ci s'o stăpânescă. Se pote ôre su-
feri această? Dacă nu este lege adusă în
numele națiunei, alegerea se pote face nu-
mai între două cursuri: Său să se restôrnc
tôtă ordinea în stat și siguranța națiunei
și a averii să fiă dată pe mâna celor mai
tari, său ordinea să se susțină prin astfel
de legi, cari n'au fost aduse de națiune.
În primul cas Ungaria a încetat de a mai

sensat'o dietei deputatul Hodossy, și pe care la timpul său am făcut'o și noi cunoscută cetitorilor, va apăre în toate limbile națiunilor mai mari europene. Fôia ungherească spune, că traducătorii și răspânditorii adresei ar fi „Valahii ultraiști“, cari prin această vor să dovedescă, că „Memorandumul pentru redactarea și răspândirea cărui autorii au trebuit să sufere an' de închisoare, se unesc pe deplin cu adresa opoziției maghiare“. — Scire fôiei guvernamentale are lipsă de control.

A subscris și s'a sinucis. Halasy Gy. era deputatul orașului Besztercebánya, cu program guvernamental. Intre cei mulți, a subscris și el faimosul proiect ex-lex al lui Tisza, apoi curând după acesta și-a pus capăt vieții, s'a sinucis.

Banii orfanilor nu s! O fôia ungherească aduce scirea, că și în comitatul Veszprimului s'a dat de urma unor defraudări ivite la scaunul orfanal. După cercetări de mai multe săptămâni s'a constatat, că mulți dintre locuitorii, cari împrumutaseră bani din casa orfanilor, și au plătit datoria, dăr banii „din întâmplare“ s'au oprit în buzunarul fiscalului comitatens Barcza Karoly și n'au intrat în casa orfanilor. Fiscalul Barcza, când s'a vădud în strâmtoare, și-a dat dimisia. Cei din fruntea comitatului însă, fiind în strînse legături cu fiscalul, se sileau să cocoloșescă tréba și să-l scape pe acesta de temuiță, restituind din buzunarele lor banii defraudați. Acestei împrejurări îi atribuie fôia ungherească și faptul, că vice-șpanul acelui comitat, cu numele Kolozsvary Jozsef, va dimisiona și el din postul de vice span și va intra în ministeriul de interne ca consilier de secție. E lucru știut, se dice, că acest vice-șpan se află în mare obligă la diferite bănci pentru procuror. Drept răsplătă pentru aceste incurcături financiare și defraudări, vice spanul va intra deci în ministeriu! *Acolo-i e locul. Similis simile gaudet.*

Oraș ruinat. Din Sassari (Sardinia) se comunică date foarte interesante despre ruinarea orașului Samassi printr'un orcan. Orcanul erupse într'una din zilele trecute pe la 9 ore a. m. În urma lui veni o ploie grozavă cu fulgere și trăsnete. Apa cădea în torenți îngrozitori de pe deluri și în câte va minute ea inundă toate străzile, așa încât familiile fură silită a-se refugia în biserică situată mai sus. Într'aceea riu, care curge alături, a rupt zăgazurile și năvăli asupra localității. Se bătură clopotele într'oa dungă, ca cei din depărtare să fie vestiți despre pericol. Locuitorii fură cuprinși de-o panică indescribibilă; plângând și țipând ei fugiră către biserică. Cătră miezul nopții pericolul părea delăturat, însă a doua zi dimineața furtuna erupse cu putere și mai mare și apa acoperi orașul întreg. Mai mult de 200 de case s'au ruinat, ér 100 sunt stricate, așa încât cu greu pot fi locuite. Toate plantațiunile și sémăntăturile din împrejurime au fost nimicite și totul arată icôna peirii. Și aceasta s'a întâmplat în Decembrie.

Un favorit al sexului frumos. Înaintea tribunalului din New York a stat mai deunăzi un bărbat, care până acuma s'a căsătorit nu mai puțin decât cu 53 femei, părăsindu-le apoi pe toate de-arândul. Și aceasta ispravă a făcut'o acusatul în cei 13 ani din urmă. Dér ceea-ce face ca lucrul să fiă și mai de mirat este, că el și-a început cariera sa de a încheia căsătorii numai după-ce trecuse deja de 40 ani. Nu-și rote nimeni explica prin ce acest individ a putut să exerciteze o putere de atracțiune atât de extraordinară asupra sexului feminin. Esteriorul omului nu e nici decum atrăgător. Trăsurile feței sale sunt urite, fața e palidă, părul lui, care mai înainte ca și mustața era de coloré roșie strălucitoare, a încăruntat acuma și s'a rărit foarte, ér figura este slabă, colțuroasă și numai de statură mijlocie. N'a posedat în viața lui nici-odată avere mare. A fost din contră foarte sărac. Cu totă înfățișarea lui, care numai simpatică și elegantă nu era, el avu totuși un succes atât de mare la femei și fete culte și avute, încât câte-

odată se căsătoria într'oa lună de două ori. Ciudat este, că el însuși stăruia tot deuna să se facă cununia înaintea protocolului. Dér pe cât de iute se amorea de o femeie și scia să-i câștige iubirea, tot așa de iute i-se uria de ea. De obicei el deja câte-va săptămâni după căsătorie își părăsia nevestatele sub pretext, că trebuie să facă o mică călătorie. Ce-i mai ciudat lucru însă, este că acest om, care cu una și aceeași femeie nu putea să stea împreună în casa cel mai bun, decât numai câte-va luni, a fost primei sale soții — cu care s'a căsătorit când era de 22 de ani — până la mârtea ei, ce a urmat după 18 ani cel mai credincios soț.

Răspândirea ciumei. Sciri sosite din Bombay spun, că ciuma s'a lătit în mod îngrozitor, secerând mii de jertfe. Doctorul Nuttal a constatat, că ciuma o răspândește în mare măsură muscele, furnicile și purceii, pe când câinii, vitele cornute, porumbii, brôșcele, șerpii și alte animale sunt imune în contra ciumei.

Cel mai bine venit cadou de Crăciun este de present un aparat bun de fotografie. Nu este distracție mai plăcută pentru domne și domni, decât fotografia, care este lesne de practicat după modalitatea simplă de acuma. Pentru procurarea celor mai bune și sigure aparate pentru chipuri, de moment se recomandă depositul special (care există din 1854) al lui A. M. Oll (k. u. k. Hof lieferant Wien I. Tuchlauben 9). Celor ce se interesează, se trimite lista de prețuri ilustrată gratis.

Revistă externă.

Crisă în partida liberală engleză. Wilhelm Harcourt, conducătorul partidei liberale engleze în camera comunelor din Londra, și-a dat dimisiunea, din cauză, că a luat de sémă, că unii dintre membrii partidei nu sunt mulțumiți cu el. În scrisoarea sa de dimisiune sorie între altele: „O partidă politică nu pôte să ajungă la ceva, decât atunci, când în sinul ei domnesc un spirit energic. Pe o partidă, în care există certe și interese personale, nimeni n'o pôte conduce la glorie și la folosul țării“. Harcourt spune mai departe, că el tot-deuna s'a nisuit a restabili încrederea în partid, a face să dispară divergențele de vederi între acei bărbați, cu cari a trebuit să lucreze împreună. Niciodată pe el nu l'au condus interese personale, n'a umblat după pozițiuni controversate și nici nu vré să emuleze cu nimeni. „Times“ numesc repășirea lui Harcourt un eveniment de mare însemnatate politică, observă însă, că Harcourt n'a fost niciodată conducătorul proclamat al partidei liberale, ci numai conducătorul ei în camera comunelor. — Este semnificativ, că tocmai în partida liberală engleză, al cărei creator a fost marele Gladstone, se ivesc semnele descompunerii.

Creta și prințul George. Noul guvernator al Cretei, său „comisarul suprem“ al puterilor, cum îi mai dic, va intra în postul său la 21 i. c. Cinei zile după intrarea lui în insulă, admiralii celor patru puteri vor părăsi insula. După scirile sosite până acum, prințul George nu se pôte aștepta la vr'o primire amicabile din partea Mohamedanilor. Aceasta apare și din mișcarea mai nouă a Mohamedanilor, cari cu toate că sunt dezarmați, voesc a adresa, cum am mai spus, un memorandum regiinei Angliei, în care să declare, că nu se încred în prințul George și să chiepe pe regina Victoria să-i ia sub scutul său. — O scire telegrafică din Constantinopol spune, că în Jildiz-chios sunt foarte nemulțumiți de modul cum se desvôltă cestiunea Cretei. Nemulțămirea se îndreptă mai ales în contra Rusiei, fiind că în urma asigurărilor ruselei sperau, că prințul George — cel puțin în viitorul apropiat — nu va fi numit comisar suprem. Sultanul e măhnit și din cauză, că a primit răspuns nefavorabil la telegrama ce a adresat'o Țarului, în care îl ruga, ca în cestiunea Cretei să scutescă autoritatea și suveranitatea Turcoiei.

Antisemitismul în Algeria. Antisemiții, său cum se intitulă special în Algeria *Antiidanii* (pentru-că și Arabii sunt semiți), au raportat o victorie complectă în Algeria: ei sunt stăpâni pe situație. Precum dr. Lueger, șeful antisemiților vienesi, a ajuns primar al Vienei, astfel Max Regis, șeful „antiidanilor“ algerieni a fost numit primar al Algerului, după-ce lista sa reușise cu unanimitate la alegerile comunale. Înainte de a raporta această victorie decisivă, antisemiții algerieni reușiseră să scotă din postul de guvernator al Algerului pe Lépine, fostul prefect de poliție al Parisului, și să-l înlocuiescă prin Laferrière. Cu toate acestea nici acest din urmă nu pare a fi pe placul antisemiților. Într'oa întrunire, ținută zilele astea sub presidența primarului Régis, acesta a atacat cu violență pe guvernator și a declarat, că va săi să l'alunge, cum l'a alungat și pe Lépine. Pricina acestor atacuri este următoarea: Consistoriul ovrlesc central din Paris a cerut audiență la președintele consiliului, pentru-că se se plângă de situația făcută Ovreilor în Algeria. Primul ministru a răspuns, că guvernatorul, cu sprijinul guvernului, va apăra cu energie populația ovrerească, decât va cere trebuința. Cu totă această declarație a cabinetului și cu toate că primarul și-a dat demisia, nu rămâne îndoială, că antisemiții vor continua să rămână stăpâni pe situație în Algeria, unde vor întrebuința toate mijlocele, ce le au la îndemână, ca să elimineze pe Ovrei din comerț și din administrație. Populația algeriană este aproape unanim antisemită. Prăvăliile ovrerești sunt boicotate și creștinii, cari oumpără încă dela Evrei, sunt denunțați opiniei publice în ziarele antisemite. Agenții antisemiți pândesc chiar pe strade pe acei ce tîrguesc dela Evrei, și-i fotograféză. Autorii turburărilor recente antisemite vor beneficia cu toții de amnestia votată de camera franceză.

ULTIME SCIRI.

Viena, 15 Decembrie. În sedința de azi a „Reichsrath“-ului, deputatul Wolf a provocat un mare scandal. Ministrul de culte Ruber se ridică să răspundă la interpelarea ce i-s'a adresat în cestiunea confiscării repetite a fôiei „Ostdeutsche Rundschau“ al cărei proiectar este Wolf. În momentul acela intră în sala debaterilor Wolf și încep să împartă esemplare din fôia lui strigând cătră ministrul Ruber: Asta-i mișelie și rușine! El păși apoi dinaintea ministrului și strigă cât îl lua gura: Locțiitorul d'tale, procurorul de stat Pobies, este un mișel josnic și un criminal! Cuvintele lui Wolf produeră sgomot mare; deputații din stânga sprigineau pe Wolf, ér cei din dreapta începură a se apropia cătră presidiu, fiind-că Wolf se postă deja înaintea presidiului. Intre deputații din stânga și dreptă era pe aci să se nască încăerări. Wolf se luă urit la certă cu Cehul tînăr Wyk, așa că ministrul de justiție fu silit să-și curme vorbirea. Se ridică apoi să vorbescă contele Thun, care l'a început să ascultat, pe urmă însă sgomotul se repetă, încât însuși ministrul-președinte fu silit să declare, că nu mai vorbesce. În urma întâmplărilor de azi, opoziția se pregătesce la un atac solidă contra guvernului.

Constantinopol, 15 Decembrie. Până acum mai mult de 10,000 de Mohamedani au părăsit Creta. Dintre aceștia 5000 și-au vëndut proprietățile, ér ceilalți le-au arândat.

Londra, 15 Decembrie. „Daily Mail“ anunță, că Anglia are de gând a ține ocupate încă câțiva ani punctele în care și-a aședat până acum trupe.

Paris, 15 Decembrie. Aici s'a descoperit un plan anarchist, care

intenționa transportarea de bombe pe la graniță Belgiei la Paris. Planul a fost împiedecat și mai multe persoane bănuite sunt urmărite de poliție.

DIVERSE.

Țera lui Gu'lliver. S'a descoperit în America de Sud, în ținutul isvorului Rio-Negro, o nouă specie de piteci. Bărbații au înălțime de 4 picioare, femeile mai puțin, la trunchi sunt foarte groși și brațele de tot subțiri. Colôrea corpului este roșie-gălbue, ér părul sémână cu al Indienilor. Locuința lor se află pe teritoriul Venezuelei. Descoperitorul acestei seminiții de piteci se numesc Sullivan, din Boston.

Generalul musicanților. În anul 1777 regele Svediei August III, la recomandarea ambasadorului său contele Löwenhjelms, din Dresda, a ochemat la sine pe dirigentul muzicii saxone din Dresda, Naumann, la Stockholm, ca acolo să instrucescă o societate de musicanți. Naumann s'a dus la Stockholm cu atât mai vèrtos, fiind-că tocmai se incurcase într'oa datorită din cauza edificării unei case. Când dirigentul sosi în portul Svediei, un sub-oficer, comandantului portului, opri la portă pe Naumann, întrebându-l, că are pasaport. Naumann se legitimă. Sub-oficerul îl mai întrebă: „Ce ești?“ — „Dirigent al muzicii arhiducescei saxone și sunt chemat la Stockholm“. — „Dirigent de muzică? Ce-i aceea?“ — „Ce să fiă, un om, care dirigează o orchestră“. — „Acésta nu o înțeleg de loc. Esprimă-te mai la înțeles!“ — „Un dirigent de muzică este un om, care se pricepe la muzică și stă în fruntea unei orchestre și o conduce“. — „Din aceste dracu pôte să se cumițăscă! Spune-mi scurt ce ești! Naumann își perdă răbdarea. „D-le, eu sunt generalul musicelor arhiducescei saxone, și mă duc la Stockholm, ca acolo să eserciez musicanții regelui“. — „Exelența Vostră, puteți merge numai decât, răspunde sub-oficerul, luându-și poziție oficiosă. Apoi strigă: „Pază, afară! Sub arme! Prezentați arma înaintea Exelenței Sale, generalul musicanților arhiducescei saxoni!“

Literatură.

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de țeuire a țeranului român, scrisă de d-l Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii transilvane, având în text un număr mare de ilustrațiuni. E o bună și prețioasă călăuză pentru țeran, ca și pentru or'ce familie, arătându-i cum să-și păzescă sănătatea, cum să se hrănescă, cum să trăiescă și de ce să se ferescă pentru a se puté bucura de-o viață veselă și îndelungată. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“.

Troparul Botezului Domnului „In Iordan“, compus pe motive de ale cînt. bis. pentru cor de bărbați; „Fôie verde de trifoi“ și „Tot țî-am dis mândro“, cântece populare lucrate pentru cor de bărbați (4 voci) au apărut hectografate pe hârtie ministerială și se pot căpeta la autorul Timotei Popovici, prof. de muzică în Brașov (str. Hirscher 28) cu prețul de 30 cr. de exemplar, plus 3 cr. porto.

Minunate sunt pentru popor scrierile fericitului Ioan Creangă, cari conțin cele mai dragălașe povești, istorisirii, poezii etc. N'ar trebui să lipsescă aceste scrieri nici dintr'un sat, în care există cetitori români, căci ele procură cetitorului nu numai foarte plăcute momente de petrecere, dăr îi dau și foarte prețioase povești și învățături. Toate scrierile la-olaltă costă numai 1 fl. trimise francat și se pot căpeta la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelkangasse Nr. — 10, Viena.
Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

A eşit de sub tipar, și se poate procura

CĂLINDARUL PLUGARULUI

dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
Prețul à 25 cr. (cu posta 30 cr.)
(Vândătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu târgurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmăză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografie a lui. Doritorii de-a avé acest călindar se se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca se nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vându-se tóte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Decemvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.15
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.70
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.60

Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	158.20
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	119.90
Losuri din 1860.	140.25
Acții de-ale Bâncei austro-ungară	911.—
Acții de-ale Bâncei ung. de credit.	389.50
Acții de-ale Bâncei austr. de credit.	358.—
Napoleondori	9.56
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	120.65
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.30

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

ASTHMĂ, Suferințe de pept, tusă,

cum și tóte bótele, **catare** de ale canalului de respirație, gâtlegiú, plămâni, greutate de respirație, asthmă, flegmă, tusă măgărăscă, régușelă, gâdilitoră la gât, început de tuberculósă se pot depărta mai bine și mai ușor cu întrebuițarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat **Ceaiu Sf. George**, un pachet à 50 cr. și praful care aparține ceaiul prafu Sf. George, o cutie à 50 cr., împreună cu prescrierea întrebuițării.
Succes se simte după câteva zile.
Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare și expediere.
Tóte comandele sunt a se adresa **direct la St. Georg's-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33.** Să se trimită prețul înainte cu mandat postal.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutie este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroizidelor și a celor mai diferite bóte femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urnări de rēcélă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metódu cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucatii 20 cr. Cinci bucatii 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provédute cu iscăliitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Neșoții, Teutsch & Tartler.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 óre dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela Bucuresei la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 óre 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 óre 8 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov.:

- I. Trenul de persoane la 8 óre 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- I. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m.
- II. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zérnesei la Brașov (G. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt 6 óre 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óra 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. diminița
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra

Dela Brașov la Bucuresei:

- I. Trenul de persoane la 3 óre 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
- III. Trenul accelerat (se vine pe la Orad. Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 óre 19 min. dim. (are legătura cu Tuszad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- I. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
- II. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. (are legătura cu Tuszad-Ciuc-Szered.

Dela Brașov la Zérnesei (G. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la 9 óre și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 óre 48 min. p. m.

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Decemvre 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.51
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.47
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.68
Ruble Rusesci Cump.	127.25	Vënd.	128.25
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.75	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—
Note italiene			44.45

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemént, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc tóte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se póte de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de tóte specia escelent pregătiți, ácêsta legătoria de cărți póte se esecute inte și fórte ieftin tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tóte esecutiunile posibile.

Despărțemént deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocélelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru ácêsta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

Strada porții Nr. 22.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.